

Bestyrelsens beretning for Langelands Efterskole 2023

En skovrider ringede for nylig til Forsvarsministeriet og sagde, at nu var egetræerne, flådeegene, klar til at man kunne begynde genopbygningen af den danske flåde.

I år 1807 udstedte regeringen et forbud mod at eksportere egetræ fra Danmark og Norge og alle ege, både dem med rod og dem der var fældet, blev beslaglagt. Egetræ var en værdifuld naturressource på linje med, hvad olie og gas er for os i dag, og træet stod i endnu højere kurs, efter at englænderne havde bombarderet København og var sejlet væk med den danske flåde. Man skyndte sig at plante en masse egetræer velvidende, at de først ville være klar om 2-300 år.

Langelands Efterskole er ikke helt så gammel som flådeegene, men alligevel går vi i 2024 ind i et særligt år. Nemlig 50-års jubilæumsåret for efterskolens virke. I 1909 blev hovedhuset til Langelands Folkehøjskole bygget, i 1921 blev højskolen omdannet til en husholdningsskole, og først i 1974, for snart 50 år siden, blev stedet til Langelands Efterskole. Lidt under halvdelen af skolens historie er efterskole-historie.

Vi glæder os til at kunne markere, at efterskolen har eksisteret i 50 år og at tidligere elever, der nu arbejder som professionelle dansere, tømrere, musikere, kunstnere, hoteldirektører, pædagoger, elektrikere, skuespillere, lærere, journalister og kokke, har det til fælles, at de har gået på denne skole og er blevet en del af et kreativt, udfordrende fællesskab. Bestyrelsen har i samarbejde med ledelsen nedsat et jubilæumsudvalg, og vi glæder os til fejringen. I samme omgang opfordrer vi alle jer, der sidder i skolekredsen til at invitere folk, der har en tilknytning til eller interesse i Langelands Efterskole til at melde sig ind i skolekredsen, så de kan være med til at fejre skolens jubilæum i det kommende år.

Men før vi rykker ind, i jubilæumsåret, vil vi gerne tage jer med igennem året, der er gået. Der er sket for meget til, at vi kan fortælle jer om det hele, men I får nogle centrale nedslag, som viser, mener vi, at skolen praktiserer sit formål.

Langelands Efterskole har fået et nyt linjefag. Det sker ikke kun, som resultat af stor efterspørgsel på kunst som linjefag, men også fordi der er brug for, hvad landmand og højskoleforstander, Steen Møller, kalder ”en omvendt Grundtvig”. Grundtvig var skeptisk over at lade almuen, den brede befolkning få indflydelse på det danske riges interesser, og hvis de skulle have det, så krævede det en bred folkelig oplysning. Derfor blev ideen om folkehøjskoler til, for her skulle almuen, bondestanden, blive dannet til selvstyre. Det var læring om frihed, folk, sprog og menneskets

historie, der var brug for. Der er stadig brug for klassisk dannelse i dag, men i stigende grad, er der også behov for, at vi vender konceptet på hovedet og kommer fra hovederne og ned i hænderne. Nu er det ikke almuen, der skal oplyses, men de oplyste, der igen skal lære at bruge deres hænder og finde den forbundethed, vi lever i med den fysiske verden omkring os. Derfor er det vigtigt, at håndværket i endnu højere grad sættes på skemaet på LE.

En efterskole kan hurtig blive en boble, for de elever der går der. Der er også nok at tage fat på i at danne relationer og bygge et fællesskab op hos den årgang, der nu engang er der. Men vi i bestyrelsen er særligt glade for, at I, der har jeres daglige gang her, sørger for, at Langelands Efterskole også er en puls i sin omverden. I rækker ud og laver spændende samarbejder med Langelands Kommune, Coop, Langeland Shores, det lokale museum m.fl. Og I inviterer ind til sangaftenener, middag og foredrag i Folkehus Langeland. Skolen bidrager i tillæg også til at uddanne flere gode lærere ved at tage årspraktikanter ind som en del af medarbejderfløkken.

I tager desuden eleverne med på Ungdommens Folkemøde og til september tager I også til København for lave pop up efterskole i Politikens Hus. Vi er begejstrede for, at skolen sættes på landkortet som et pulserende og åbent sted. En skole, der vil noget med sine omgivelser.

Vi er også kommet til et sted, hvor der er overskud til at spørge og reflektere dybere over, hvad vi drømmer om for Langelands Efterskole - andet end fyldte årgange med glade elever. Derfor er der, på Michaels initiativ, skabt mulighed for at nedsætte et - eller flere advisory boards, altså rådgivende råd, der kan fungere som støtte og supplement til ledelsens og bestyrelsens arbejde. Første version af advisory boardet bliver den samlede ledelse, skolens personale og bestyrelsen, der i samarbejde med arkitekt Kristoffer Teglgaard, skal drøfte muligheder og drømme for et fremtidigt byggeri på skolen. Det er i de fuldstændig indledende stadier, men vi er ret enige om, at hvis efterskolen skal geares til at have et stabilt elevtal på omkring de 100, så har vi brug for flere faciliteter. Lige nu står der for eksempel to pavilloner, der bruges som klasselokaler, og ideen er jo, at de kun skal være midlertidige. De første møder med bank og arkitekt er taget, men af erfaring fra andre skolers byggeprojekter, skal vi finde tålmodigheden frem, selvom vi har store drømme og visioner. Bestyrelsen vil i første omgang anbefale jer at besøge arkitekt Kristoffer Teglgaards hjemmeside og tjekke hans projekter ud.

Skolens økonomi bliver gennemgået i dybden senere på dagsordenen, men for nu, kan jeg på bestyrelsesvegne sige at vi er tilfredse med årets regnskab, ligesom der er ingen bemærkninger er fra dette års revisorgennemgang.

Vi kan i bestyrelsen bevidne, at I på skolen arbejder med at fastholde eleverne og gør det med succes. Vi vil gerne sige tak for, at I på kontoret styrer økonomien med sikker hånd, professionalitet og nøjsomhed. Alt i alt bevidner økonomien om, at skolen er sund og levedygtig.

Hvis vi ser på året der kommer, så planlægger vi til efteråret et bestyrelseskursus for at kvalificere vores arbejde i bestyrelsen. Vi (forperson og næstforperson) vil gerne takke resten af bestyrelsen for det samarbejde vi allerede har haft og det frivillige arbejde I ligger her. Vi lærer langsomt hinanden bedre at kende og vi synes, at det er et lærerigt og givende forum. Tak til jer.

Vi vil også gerne takke ledelsen, Martin, Michael og Anders, for samarbejdet i året der er gået. Tak for jeres vedholdende, seriøse og professionelle tilgang til arbejdet. Vi ser jer som et stærkt sammenspillende hold og vi håber, at I fornemmer hele bestyrelses uforbeholdne opbakning.

Og næsten til allersidst, men ikke mindst, vil bestyrelsen gerne sige velkommen til nye medarbejdere på LE og takke alle jer nye og mindre nye på Langelands Efterskole. Mentorer, lærere, køkkenmedarbejdere, pedeller og praktisk personale, der med jeres arbejde bidrager til, at skolen kan vokse som et egetræ langt ind i fremtiden.

Og her til sidst, for at slutte nogenlunde hvor vi startede: Nogle har nok stillet - og forsøgt at besvare spørgsmålet: Hvad planter vi træer for? Måske gør vi det for at bygge en flåde. Måske gør vi det for, at der også er grønt, når vores oldebørn lever. Det samme gælder spørgsmålet: Hvad laver vi skole for? Laver vi det for, at vi om 10, 20 eller 50 år har dygtige samfundsborgere, der kan bidrage til en stærk arbejdsstyrke, til produktionen og til samfundets fortsatte vækst? Eller er det af andre grunde?

Der har i mange år været en tydelig tendens til, at skoler skal svare på - og leve op til en lang række krav og mål, som stilles af en siddende regering. Hvad har samfundet og arbejdsmarkedet brug for, at skolen er? Men med inspiration fra den hollandske professor Gert Biesta, kan vi, og bør vi også vende spørgsmålet på hovedet og spørge: Hvilket samfund har skolen brug for? Hvilket fremtidigt samfund vil vi gerne skabe grobund for med undervisning på Langelands Efterskole?

Arbejdsmarkedet har ikke nødvendigvis brug for fordybelse, for ånd og refleksion. Det er heller ikke sikkert, at vi selv kan svare fyldestgørende på, hvorfor vi tror, at der er behov for tid til fordybelse og refleksion. Men som Biesta siger: Der er noget galt med samfundet og det er ikke sikkert, at vi skal udfri dets behov under alle omstændigheder. Demokratiet bygger på den, måske glemte, præmis, at man ikke kan få, hvad man vil have. Derfor vil bestyrelsen gerne sige tak for, at I

på LE praktiserer, hvad Biesta kalder for forstyrrende undervisning: At I giver eleverne en gave, de måske ikke vidste, at de ønskede sig og at I laver den skole, som I og vi tror på, at samfundet har brug for.

Anna Andrea Ogstrup Koch, april 2023